

Koulunkäynnin ja oppimisen tuen uudistus esi- ja perusopetuksessa

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 26.06.2025 § 46
183/12.00.02/2025

Valmistelija

sivistysjohtaja petri.kakonen@karkola.fi, puh. 044-770 2130

Opetushallitus on antanut esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman perustemääräykset 13.2.2025. Uudistuksen keskeisenä tarkoituksena on vahvistaa varhaisia ja ennaltaehkäiseviä tuen muotoja, joita tulee resursoida suunnitelmallisesti osaksi toimintaa siten, että niitä voidaan tarjota matalalla kynnyksellä ilman hallinnollisia menettelyjä.

Jatkossa perusopetuslaissa säädetään nykyisten tuen tasojen sijaan konkreettisista oppimisen ja koulunkäynnin tukitoimista, joiden lähtökohtana on oppilaiden tuen tarpeet.

Määräys esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 muuttamisesta koskee perusteiden lukuja 1-7. Esiopetuksesta säädetään perusopetuslaissa. Yleisesti esiopetukseen sovelletaan kaikkia perusopetuslain ja sen nojalla annetun asetuksen säännöksiä, jollei säännöksessä erikseen todeta, että sitä sovelletaan vain perusopetukseen (HE 86/1997 vp).

Muutokset opetussuunnitelman perusteissa liittyvät ensisijaisesti oppimisen tukea käsittelevän luvun 5 uudistamiseen kokonaan, mutta muutoksia tehtiin kaikkiin muihinkin lukuihin oppimisen tuen uudistuksen periaatteet huomioiden. Oppimisen tuen uudistuksen tavoitteena on varmistaa, että kaikki esiopetukseen osallistuvat lapset voivat osallistua opetukseen ja että kaikille lapsille tarjotaan yhdenvertaiset mahdollisuudet saada tukea oppimiseen ja esiopetukseen osallistumiseen.

Esiopetuksessa tulee toteuttaa oppimisen edellytyksiä tukevia opetusjärjestelyjä osana esiopetuksen perustoimintaa. Lapsella on oikeus saada oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tukea, kun hän sitä tarvitsee. Kun tuen tarve havaitaan, on sitä tarjottava mahdollisimman varhaisessa vaiheessa lapsen omassa ryhmässä. Ryhmässä annettava tuki voi olla yleistä tukiopetusta, opetuskielen tukiopetusta tai erityisopettajan antamaa opetusta muun opetuksen yhteydessä. Jos ryhmässä annettava tuki ei ole riittävää, lapsi voi saada myös henkilökohtaista tukea. Tämä voi olla esimerkiksi säännöllistä erityisopettajan opetusta pienryhmässä. Henkilökohtaiseen tukeen voivat kuulua myös tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä erilaiset apuvälineet.

Laki perusopetuslain muuttamisesta (1090/2024) tulee voimaan 1.8.2025. Esiopetuksen järjestäjien on päivitettävä paikalliset opetussuunnitelmat siten, että ne vastaavat annettuja määräyksiä ja ovat käytössä 1.8.2025 alkaen. Perusteen tekstin lisäksi esiopetuksen opetussuunnitelmaan on kirjattu paikallisesti tärkeänä pidetyt tavoitteet, tehtävät, toimintakulttuurin kuvaus ja arvioinnista nousseet kehittämistarpeet.

Varhennettua oppivelvollisuutta koskeva lainsäädäntö perusopetuslaissa (20 i §) ja oppivelvollisuuslaissa (2§) tulevat voimaan 1.8.2026 alkaen. Varhennettua oppivelvollisuutta koskevat paikalliset tarkennukset kirjataan

tulevan lukuvuoden aikana. Myös sairaalaopetusta ja konsultatiivista sairaalaopetuspalvelua koskevat paikalliset tarkennukset kirjataan tulevan lukuvuoden aikana.

Opetushallitus on antanut 13.2.2025 muutosmääräyksen OPH-531-2025 perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 muuttamisesta koskien lukuja 1-8. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 seuraaviin lukuihin on tehty muutoksia:

Luku 1 Paikallisen opetussuunnitelman merkitys ja laadinta
Luku 2 Perusopetus yleissivistyksen perustana
Luku 3 Perusopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet
Luku 4 Yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuri
Luku 5 Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyön järjestäminen
Luku 6 Oppimisen arviointi
Luku 7 Oppimisen ja koulunkäynnin tuki
Luku 8 Oppilashuolto

Keskeisimmät muutokset koskevat lukuja 4, 5, 6 ja 7. Muutosmääräyksessä kaikkiin lukuihin kohdistui muutoksia. Osa muutoksista on luonteeltaan teknisiä, esimerkiksi tuen käsitteisiin liittyviä muutoksia, joissa poistettiin oppimisen tuen uudistuksessa perusopetuslain 16 ja 17 §:n mukaiset yleisen, tehostetun ja erityisen tuen käsitteet. Luku 7 on päivitetty kokonaisuudessaan vastaamaan perusopetuslain 20 §:ssä säädettyjä oppimisen tuen määräyksiä.

Uudistuksen tarkoituksena on, että oppilas saa tuen oppimiseensa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ja matalalla kynnyksellä. Riittävästi ja oikea-aikaisesti oppilaita auttavilla palveluilla on arvioitu voitavan vähentää vahvempien tukitoimien tarvetta pitkällä aikavälillä. Oppilaiden tukemisen vahvistaminen perustuu myös koulun opetus- ja kasvatushenkilöstön väliseen entistä suunnitelmallisempaan yhteistyöhön.

Uudistuksessa oppimisen ja koulunkäynnin tukeen kuuluvat ryhmämuotoiset tukimuodot, oppilaskohtaiset tukitoimet sekä perusopetuksen oppimäärää ja opetussuunnitelman tavoitteita rajaavat viimesijaiset toimet.

Perusopetuslain 20 a §:ssä säädetään oppilaan oikeudesta oppimisen ja koulunkäynnin tukeen. Siinä säädetään nykyisten tuen tasojen sijaan, oppilaan oikeudesta tukitoimiin. Konkreettiset tukitoimet ovat oppilaiden tuen järjestämisen ja toteuttamisen lähtökohtana. Oikeudet sisältävät sekä oppimisen että koulunkäynnin tukemiseksi tarvittavien tukimuotojen ja tukitoimien saamisen inklusiivisten periaatteiden mukaisesti (HE 114/2024 vp).

20 a § 1 mom.: Oppilaalla, jolla on vaikeuksia osallistua opetukseen tai suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada oppimisen ja koulunkäynnin tukena 20 b §:n 2 momentissa tarkoitettuja ryhmäkohtaisia tukimuotoja ja 20 c §:n 2 momentissa tarkoitettuja oppilaskohtaisia tukitoimia.

Tukitoimien tarkoituksena on turvata se, että kaikki oppilaat voisivat saavuttaa opetussuunnitelmassa asetetut tavoitteet ja perusopetuksen oppimäärän (HE 114/2024 vp).

Oppimisvaikeuksilla tarkoitettaisiin esimerkiksi kielellisiä, lukemiseen, kirjoittamiseen, matematiikkaan tai vieraiden kielten opiskeluun liittyviä haasteita sekä ei-kielellisiä (esim. motoriset tai hahmottamisen haasteet) tai laaja-alaisempina vaikeuksina esiin tulevia oppimisvaikeuksia. Oppimiseen liittyvien vaikeuksien lisäksi oppilaalla voi olla vaikeuksia sosiaalisten suhteiden, tunteiden säätelyn, tarkkaavaisuuden tai käyttäytymisen haasteiden vuoksi (HE 114/2024 vp).

Säännöksen tarkoituksena olisi, että tukemalla oppimista suunnitelmallisesti ja ryhmätasoisesti jo varhaisessa vaiheessa ja tarjoamalla oppilaille ensisijaisesti ryhmäkohtaisia ja ennaltaehkäiseviä tukimuotoja sekä niiden lisäksi tarpeen mukaan yksilöllisemmin kohdennettuja oppilaskohtaisia tukitoimia, pystyttäisiin mahdollisesti ennaltaehkäisemään sellaisten tuen tarpeiden syntymistä, jotka edellyttävät oppilaskohtaisia tukitoimia. Riittävän varhain aloitetut tukimuodot auttaisivat useita oppilaita etenemään opinnoissaan opetusryhmänsä mukana ja ennaltaehkäisemään yksilöllisemmin kohdennettavien tukitoimien tarvetta (HE 114/2024 vp).

20 a § 2 mom.: Oppilaalla, jolla on vaikeuksia opetukseen osallistumisessa ja opinnoissaan etenemisessä, on oikeus yleiseen tukiopetukseen sekä erityisopettajan antamaan opetukseen muun opetuksen yhteydessä. Yleinen tukiopetus sekä erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä ovat ryhmäkohtaisia tukimuotoja. Säännöksessä on täsmennetty niitä edellytyksiä, joilla oppilaan oikeus yleiseen tukiopetukseen sekä erityisopettajan antamaan opetukseen muun opetuksen yhteydessä syntyy.

Säännöskohtaisten perustelujen mukaan oppilaalla, jolla on vaikeuksia opinnoissaan etenemisessä tai opetukseen osallistumisessa on oikeus perusopetuksessa yleiseen tukiopetukseen sekä erityisopettajan antamaan opetukseen muun opetuksen yhteydessä ja esiopetuksessa erityisopettajan antamaan opetukseen muun opetuksen yhteydessä (HE 114/2024 vp).

Tässä tarkoitettaisiin sellaisia varhain ja myös koko ryhmän tasolla havaittuja tuen tarpeita ja vaikeuksia, joihin voidaan vaikuttaa ensisijaisesti opettajan yksittäisen oppilaan sijasta laajemmalle ryhmälle tarjottavalla tukiopetuksella tai erityisopettajan samanaikais- tai yhteisopetuksena tarjotulla tuella ja opetuksella (HE 114/2024 vp).

20 a § 3 mom.: Oppilaalla, jolla ei ole riittävää opetuskielen taitoa perusopetuksen oppimäärän suorittamiseksi, on oikeus opetuskielen tukiopetukseen. Opetuskielen tukiopetus on ryhmäkohtainen tukimuoto. Säännöksessä täsmennetään, että siihen olisi oikeus oppilaalla, jolla ei ole riittävää opetuskielen taitoa perusopetuksen oppimäärän suorittamiseksi. Opetuskielellä tarkoitettaisiin opetuksen järjestäjän perusopetuslain 6 §:n mukaisesti oppilaalle osoittaman koulupaikan opetuskieltä.

Tukimuoto olisi maahanmuuttotasaisten oppilaiden lisäksi tarkoitettu viittomakielisille oppilaille, ja tarvittaessa esimerkiksi oppilaille, joilla on kielen kehityksen häiriöitä tai kehitysvammaisuuteen, monimuotoiseen kehityshäiriöön tai autismikirjoon liittyvää kielellisen kehityksen häiriötä (HE 114/2024 vp).

20 a § 4 mom.: Oppilaalla, jonka opinnot eivät ryhmäkohtaisista tukimuodoista huolimatta etene, tai jolla on ryhmäkohtaisista tukimuodoista

huolimatta vaikeuksia osallistua opetukseen, on oikeus oppilaskohtaisiin tukitoimiin.

Oikeus vahvempiin oppilaskohtaisiin tukitoimiin määrittyisi ryhmäkohtaisten tukimuotojen riittämättömyyden perusteella. Ryhmäkohtaisten tukimuotojen riittämättömyys voisi tulla esille oppilaan opettajien mutta myös huoltajan havaintojen perusteella. Oppilaskohtaisten tukitoimien tarpeen arvioinnista säädetään perusopetuslain 20 d §:ssä.

Ryhmäkohtaisten tukimuotojen riittämättömyys voidaan todeta poikkeuksellisesti aikaisempien tietojen perusteella jo perusopetuksen alkaessa sellaisella oppilaalla, joka tarvitsee opetukseen osallistumiseksi tulkitsemispalvelua tai apuvälineitä. Muiden oppilaskohtaisten tukitoimien saaminen edellyttää näilläkin oppilailla oppilaskohtaisten tukitoimien tarpeen arviointia ryhmäkohtaisten tukimuotojen riittämättömyyden perusteella (HE 114/2024 vp).

20 a § 5 mom.: Jos oppilas ei oppilaskohtaisista tukitoimista huolimatta kykene suoriutumaan opinnoistaan, voidaan perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista poiketa 20 h §:n nojalla. Oppimäärästä tai tavoitteista poikkeaminen on viimesijainen toimi, jota ennen oppilaan tulee saada ryhmäkohtaisia tukimuotoja ja oppilaskohtaisia tukitoimia.

Perusopetuksen oppimäärästä tai tavoitteista poikkeaminen on viimesijainen toimi, jota ennen oppilaan tulisi saada ryhmäkohtaisia tukimuotoja sekä oppilaskohtaisia tukitoimia.

Perusopetuslain 20 h §:ssä säädetään niistä edellytyksistä, joiden mukaan perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista voitaisiin poiketa rajaamalla oppiaineen oppimäärän tavoitteita tai sisältöjä.

Perusopetuslain 20 b §:ssä säädetään oppimisen edellytyksiä tukevista opetusjärjestelyistä ja ryhmäkohtaisista tukimuodoista. Tuen uudistus painottaa ryhmäkohtaisia tukimuotoja, jotka ovat osa opetusjärjestelyitä ja siten tosiasiallista hallintotoimintaa. Ryhmäkohtaisissa tukimuodoissa tuen saajana on lähtökohtaisesti ryhmä oppilaita. Ryhmäkohtaisista tukimuodoista ei tehdä hallintopäätöksiä.

Uudistuksessa nykyinen yleinen ja tehostettu tuki on tarkoitus korvata ryhmäkohtaisilla tukimuodoilla. Ryhmäkohtaiset tukimuodot ovat ensisijaisia tukimuotoja, joihin kaikilla oppilailla on oikeus (SiVM 11/2024 vp).

20 b § 1 mom.: Opetuksen järjestäjän on varmistettava oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt esi- ja perusopetuksessa sekä järjestettävä ryhmäkohtaisia tukimuotoja osana perustoimintaa. Ryhmäkohtaisia tukimuotoja on annettava suunnitelmallisesti oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden lisänä. Ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamisessa tulee tehdä opettajien väistä yhteistyötä.

Opetuksen järjestäjän velvollisuus varmistaa oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt koskisivat kaikkea esi- ja perusopetuksen toimintaa.

Oppimisen edellytyksiä tukevilla opetusjärjestelyillä tarkoitettaisiin esimerkiksi opetusryhmien muodostamista siten, että opetuksen tavoitteet voidaan saavuttaa ja opettajan on mahdollista huomioida opetusryhmän tarpeet riittävän hyvin sekä luokka- tai ryhmäkohtaisten koulunkäyntiavustajien tai koulunkäynninohjaajien hyödyntämistä oppilaiden koulunkäynnin ja opetukseen osallistumisen tukena. Opetusjärjestelyillä tarkoitettaisiin myös oppilaiden erilaiset tarpeet ja edellytykset huomioon ottavaa opetusta sekä pedagogisia ratkaisuja, kuten eriyttämistä. Opetuksen eriyttämisen avulla olisi huomioitava paitsi tuen tarpeet, myös nopeammin etenevät tai laajempia tavoitteita opiskeluunsa tarvitsevat oppilaat. Näistä jo nykyisin käytössä olevista pedagogisista menetelmistä ei säädettäisi yksityiskohtaisesti tässä esityksessä (HE 114/2024 vp).

Opetuksen järjestäjän velvollisuutena on järjestää ryhmäkohtaisia tukimuotoja osana esi- ja perusopetuksen perustoimintaa. Ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttaminen edellyttäisi opettajien välistä yhteistyötä esimerkiksi yhteisopettajuuden periaatteita noudattaen sekä tarvittaessa konsultaatiota esimerkiksi erityisopettajan erityispedagogista asiantuntemusta hyödyntäen. Ryhmäkohtaisia tukimuotoja toteutettaisiin siten, että perusopetuksen oppilaat voisivat saavuttaa perusopetuksen oppimäärän ja opetussuunnitelmassa asetetut tavoitteet, sekä esiopetuksen oppilaat esiopetuksen opetussuunnitelmassa asetetut tavoitteet. Ryhmäkohtaisten tukimuotojen järjestämisen tarkoituksena olisi vähentää vahvempien tuen tarpeiden muodostumista (HE 114/2024 vp).

Ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät edellyttäisi oppilaskohtaista arviota, hallintopäätöstä tai suunnitelmaa, vaan niiden toteuttaminen olisi suunniteltava osana esi- ja perusopetuksen toimintaa. Suunnitelmallisuudella tarkoitettaisiin perusopetuksen osalta sitä, että opetuksen järjestäjä suunnittelisi etukäteen, edellisen lukuvuoden aikana tai ennen uuden lukuvuoden alkua, ryhmäkohtaisia tukimuotoja kaikkiin perusopetuksen ryhmiin siten, että niiden toteuttaminen on ryhmän tarpeiden mukaan mahdollista läpi lukuvuoden. Tämä täsmennettäisiin pykälän 3 momentissa. Opetuksen järjestäjän tulisi huomioida ryhmäkohtaiset tukimuodot jo etukäteen tuntikehyksessään sekä opettajien lukujärjestyksissä. Esiopetuksessa tulisi vastaavasti huomioida riittävä resursointi ryhmäkohtaisiin tukimuotoihin osana toimintaa (HE 114/2024 vp).

20 b § 2 mom.: Ryhmäkohtaisia tukimuotoja ovat

opettajan antama yleinen tukiopetus ja
opetuskielen tukiopetus sekä
erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä.

Säännöksessä luetellaan ryhmäkohtaiset tukimuodot.

Tarkoitus on, että ryhmäkohtaisia tukimuotoja annetaan samanaikaisopetuksena oppilaan omassa luokassa tai pienemmässä ryhmässä esimerkiksi jakotunteja hyödyntämällä. Pienemmän ryhmän kokoa ei määritellä valtakunnallisesti, vaan siitä päättää opetuksen järjestäjä lainsäädännön vaatimukset huomioon ottaen. Erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä ryhmäkohtaisena tukimuotona annetaan

pienemmälle oppilasryhmälle tai koko luokalle samanaikaisopetuksena luokanopettajan tai aineenopettajan kanssa (SiVM 11/2024 vp).

20 b 3 mom.: Opetuksen järjestäjän on varattava lukuvuosittain opetussuunnitelmaan perustuvassa suunnitelmassa yhteensä vähintään 0,122 opetustuntia koulun oppilasta kohden viikossa yleiseen tukiopetukseen, erityisopettajan antamaan opetukseen muun opetuksen yhteydessä ja opetuskielen tukiopetukseen.

Säännöskohtaisten perustelujen mukaan resurssien varaamisvelvoite koskisi perusopetusta (HE 114/2024 vp).

Perusopetuslain 20 c §:ssä säädetään oppilaskohtaisista tukitoimista ja niiden järjestämisestä. Uudistuksessa ensisijaiset tukimuodot, johon oppilailla on oikeus ovat ryhmäkohtaisia.

Oppilaalla on oikeus oppilaskohtaiseen tukitoimeen, jos ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät ole riittäviä. Oppilaskohtaisia tukitoimet ovat säännöllisiä ja perustuvat yksilölliseen tuen tarpeeseen.

Oppilaskohtaisiin tukitoimiin liittyy ryhmäkokoja koskevaa sääntelyä, josta säädetään tarkemmin perusopetuslain 20 g §:ssä.

20 c § 1 mom.: Oppilaalla on oikeus saada oppilaskohtaisia tukitoimia viipymättä, jos 20 b §:n 2 momentissa tarkoitetut ryhmäkohtaiset tukimuodot ovat riittämättömiä. Oppilaskohtaisia tukitoimia annetaan yksilöllisiin tarpeisiin perustuen ja säännöllisesti. Oppilaskohtaisten tukitoimien toteuttamisessa tulee tehdä opettajien välistä yhteistyötä.

20 c § 2 mom.: Oppilaskohtaisia tukitoimia ovat

erityisopettajan opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä,
erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetus pienryhmässä, erityisluokanopettajan opetus erityisluokassa ja
31 §:n 1 momentin nojalla oppilaalle annettavat oppilaskohtaiset tulkittamis- ja avustajapalvelut sekä apuvälineet.
Säännöksessä on lueteltu oppilaskohtaiset tukitoimet.

Erityisopettajan opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä -tukitoimella on tarkoitus vastata yksittäisiin oppinaineisiin tai oppimisen osa-alueisiin liittyviin tilapäisempiin tai kevyempiin tuen tarpeisiin (kuten lukivaikeus). Sen piiriin kuuluvan oppilaan opetusryhmä on yleisopetuksen luokka, ja vastuu opetuksesta on luokan tai aineenopettajalla. Lisäksi ko. tukitoimessa alle puolet yksittäisen oppiaineen tunneista annetaan erityisopettajan opetuksessa pienryhmässä tai muun opetuksen yhteydessä (SiVM 11/2024 vp).

Erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetus pienryhmässä -tukitoimella on tarkoitus tukea oppilaita, joilla on laajempia oppimisen ja koulunkäynnin tuen tarpeita, esimerkiksi tarkkaavaisuuden pulmia, käyttäytymisen haasteita tai oppimisvaikeuksia useammassa oppiaineessa. Näissä tukimuodoissa oppilaan opetusryhmä on yleisopetuksen luokka ja päävastuu opetuksesta on luokan tai aineenopettajalla. Oppilaan tuen

tarpeen mukaisesti yhden tai useamman oppiaineen oppitunneista enemmän kuin puolet opetetaan erityisopettajan tai erityisluokan opettajan pienryhmässä, jossa opetuksesta vastaa erityisopettaja tai erityisluokanopettaja (SiVM 11/2024 vp).

Erityisluokanopettajan opetus erityisluokassa - tukitoimi liittyy kaikkein vaativimpiin oppilaan tuen tarpeisiin, joiden taustalla on kokonaisvaltaisemmin oppimiseen ja/tai koulunkäyntiin vaikuttavia laaja-alaisia oppimisvaikeuksia tai merkittäviä muita koulunkäynnin vaikeuksia. Kyseinen opetus annetaan erityisluokassa ja siitä vastaa erityisluokanopettaja. Mainittuun tukitoimien ryhmään kuuluu myös erityisluokkaopetus, jossa opetuksen tavoitteet on määritelty toiminta-alueittain (SiVM 11/2024 vp).

20 d § 1 mom.: Oppilaskohtaisen tuen tarpeen arvioinnissa on selvitettävä ja kuvattava 20 c §:ssä tarkoitettu oppilaan tuen tarve, opintojen etenemisen tilanne, aiemmat tukimuodot ja oppilaan edun mukaiset oppilasta parhaiten tukevat tukitoimet.

Oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tuen tarpeella tarkoitetaan oppimisvaikeuksien tai opetukseen osallistumiseen liittyvien vaikeuksien kuvaamista tukitoimien kannalta tarpeellisin tavoin. Opintojen etenemisen tilanteella tarkoitetaan oppilaan arviointiin perustuvia suorituksia ja arvosanoja. Aiemmilla tukimuodoilla tarkoitetaan ryhmäkohtaisia tukimuotoja (HE 114/2024 vp).

Arvioinnissa ei saa käsitellä perusopetuslain mukaisten tukitoimien toteuttamisen kannalta tarpeetonta tietoa.

Tuen tarpeen arviointi ei edellytä erillisen arvioasiakirjan tuottamista (HE 114/2024 vp).

20 d § 2 mom.: Osana tuen tarpeen arviointia on selvitettävä myös tukitoimien lisäksi mahdollinen tarve 20 h §:ssä tarkoitettusta oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamiselle. Lisäksi oppilaskohtaisten tuen tarpeen arviointi on tehtävä, jos järjestetään 20 i §:ssä tarkoitettua opetusta oppilaalle, jolla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite.

Uudistuksessa oppilaiden oikeuksia saada riittävä tuki vahvistetaan opetuksen järjestäjän lakisääteisellä velvollisuudella varata lukuvuosittain ryhmäkohtaisiin tukimuotoihin vähintään 0,122 opetustuntia viikossa koulun oppilasta kohden. Sääntelyllä varmistetaan vähimmäismäärä ryhmäkohtaisia tukimuotoja jokaiseen kouluun. Opetuksen järjestäjä kohdentaa kyseiset tunnit tukimuodoittain oppilaiden tarpeiden mukaisesti (SiVM 11/2024 vp).

20 e § 1 mom.: Oppilaskohtaisen tuen tarpeen arviointiin perustuen on laadittava tuen toteuttamista koskeva suunnitelma. Suunnitelman laativat oppilaan opettajat. Suunnitelma on laadittava yhteistyössä oppilaan ja huoltajan tai tarvittaessa oppilaan muun laillisen edustajan kanssa.

20 f § 1 mom.: Opetuksen järjestäjän on tehtävä kirjallinen päätös 20 c §:ssä säädetyistä oppilaskohtaisista tukitoimista, 20 h §:ssä säädetyistä

perusopetuksen oppimäärästä ja opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamisesta sekä 20 i §:ssä säädetystä opetuksen järjestämisestä oppilaalle, jolla on vamma, sairaus tai muu toimintakyvyn rajoite. Päätös on tehtävä 20 d §:ssä säädetyn arvioinnin mukaisesti ilman aiheetonta viivytystä.

20 g § 1 mom.: Opetusryhmät muodostetaan vuosiluokittain. Jos opetuksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää, eri vuosiluokkien sekä esiopetuksen oppilaita voidaan kuitenkin opettaa samassa opetusryhmässä tai antaa opetusta yhdessä muun koulun tai oppilaitoksen oppilaiden kanssa. Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetusryhmien muodostamisesta päättää opetuksen järjestäjä.

20 g §:n 2 mom.: Opetusryhmät muodostetaan siten, että yhden opettajan opettamassa perusopetuksen ryhmässä on enintään viisi oppilasta, jotka saavat oppilaskohtaisena tukitoimena erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetusta pienryhmässä tai erityisluokassa. Viiden oppilaan enimmäismäärä voidaan ylittää tilapäisesti.

20 h § 1 mom.: Opetuksen järjestäjä voi päättää 20 f §:n nojalla siitä, että perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista voidaan poiketa, jos oppilas ei kykene ryhmäkohtaisista tukimuodoista ja oppilaskohtaisista tukitoimista huolimatta suoriutumaan hyväksytysti perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman mukaisista tavoitteista. Päätöksen tekeminen edellyttää 20 d §:n mukaista arviointia sekä 20 e §:n mukaista suunnitelmaa.

20 h § 2 mom.: Oppilaalle voidaan muodostaa opetussuunnitelman tavoitteista erilaajuisia tavoitekokonaisuuksia, joiden suorittaminen hyväksytysti on edellytyksenä opinnoissa etenemiseen kyseisessä oppiaineessa.

Pidennettyä oppivelvollisuutta on uudistettu siten, että jatkossa se jakaantuu varhennettuun oppivelvollisuuteen, jota suoritetaan esiopetuksessa ja perusopetuksen järjestämiseen oppilaalle oppimiskykyyn vaikuttavan vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen perusteella. **2 § 3 mom.:** Jos lapsi oppimiskykyyn vaikuttavan vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen vuoksi ilmeisesti tarvitsee lisää aikaa esi- ja perusopetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi, lapsen esiopetuksen alkamista varhennetaan ja hänen oppivelvollisuutensa alkaa vuotta 2 momentissa säädettyä aikaisemmin (varhennettu oppivelvollisuus). Varhaiskasvatuksen tai esiopetuksen järjestäjä päättää varhennetusta oppivelvollisuudesta ennen perusopetuksen alkamista. Jos lapsi ei ole varhaiskasvatuksessa tai esiopetuksessa, varhennetusta oppivelvollisuudesta päättää lapsen asuinkunta.

Perusopetuksen opetussuunnitelman valtakunnallisissa perusteissa on havaittu kevään 2025 aikana useita tarkennettavia seikkoja, joihin odotetaan edelleen Opetushallituksen ohjeistusta. Tarkennettavaa on erityisesti luvussa 7, joka käsittelee oppimisen ja koulunkäynnin tukea. Lukuvuosi on 2025–2026 on siirtymäaikaa, sillä ajalla 1.8.2025–31.8.2026 oppilaita on sekä vanhan että uuden lain mukaisessa tuessa. Siirtymäaikana oppimisen ja koulunkäynnin tuen mahdolliset paikalliset tarkennukset tulee saattaa voimaan. Osana sivistyspalveluiden seudullista verkostoyhteistyötä Päijät-

Hämeen kunnat tekevät yhteistyötä paikallisten opetussuunnitelmien laadinnassa ainakin lukujen 5 ja 7 osalta koskien seuraavia alalukuja ja -kohtia:

- Erikoissairaanhoidon potilaana olevan oppilaan opetus ja konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu
- Perusopetuksen poikkeava järjestäminen
- Opetus erityisissä tilanteissa
- Oppilaskohtaista tukea koskevan päätöksen valmistelun käytännöt ja vastuut sekä päätöksestä päättämisen vastuu
- Oppiaineen oppimäärästä sekä opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamisesta tehtävän päätöksen käytännön valmistelut ja vastuut sekä päättämisen käytännöt ja vastuut

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa havaittuja virheitä korjataan valtakunnalliseen opetussuunnitelman perustetekstiin muun muassa sairaalaopetuksen osalta. Ennen valtakunnallisia korjauksia ja tarkennuksia paikallisesti päätettäviä asioita ei ole niiltä osin tarkoituksenmukaista kirjata paikalliseen opetussuunnitelmaan.

Opetushallituksen määräyksen mukaan tarkistettu opetussuunnitelma tulee ottaa käyttöön viimeistään 1.8.2025. Perusopetuslain 20 i §:ä koskevilta osin muutokset paikallisiin opetussuunnitelmiin tulee tehdä 1.8.2026 mennessä. 1.8.2025 alkaen Kärkölen kunnan perusopetuksessa noudatetaan 1.8.2025 voimaan tulevia perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita.

Esittelijä	sivistysjohtaja Petri Käkönen
Päätösehdotus	Sivistys- ja hyvinvointilautakunta hyväksyy esi- ja perusopetuksen liitteissä esitetyt opetussuunnitelman muutokset, jotka tulevat voimaan 1.8.2025.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin muutoksitta.
Muutoksenhaku	Oikaisuvaatimus